

АЛЕКСАНДЪР АДМИРАЛСКИ ПОСЛЕДНОТО ПРЕВЪПЪЛЪЩЕНИЕ НА УРГ

Превод от руски: [Неизвестен], 1969

chitanka.info

В осем часа сутринта му донасяха закуската.
В девет излизаше на разходка.
От единадесет до два четеше.
В два обядваше.
До четири часа си почиваше.
Вечер преглеждаше пощата.
И точно в десет лягаше да спи.
Нищо не можеше да наруши тази програма.
Така, в продължение на петдесет години.
Домът, в който живееше той, беше единственият затвор на цялата планета.
А той беше единственият затворник...

За тези петдесет години, които той прекара на заточение, жителите на планетата Граунд бяха забравили и него самия, и престъплението му. Някъде из архивите на Великата Директория на Граунд се пазеха запечатани металически капсули с материали по следствието. Такива капсули имаше няколко десетки и върху всяка от тях имаше гравирен траен надпис: „Да се отвори след двеста години“. И подписът на Президента на Великата Директория.

Всеки шест месеца се подменяше целият персонал, който обслужваше затворника.

Всеки шест месеца той пишеше молба до Президента. Всеки нов началник на затвора приемаше от своя предшественик сейф със запечатаните молби. Правилникът разрешаваше на затворника да се обръща към Президента два пъти в годината, в деня, когато се подменяше персоналет. Според същия правилник, началникът на затвора имаше право да прочете молбата, после беше задължен да я запечата и да я положи в сейфа. По този начин, когато минаха петдесет години, службата пое сто и първият пореден началник, а в сейфа лежах сто запечатани молби.

101-ят беше млад и весел човек. Той нямаше и понятие кого трябва да пази. Знаеше, само че този човек е извършил в миналото най-тежкото престъпление срещу човечеството и че е осъден на доживотен затвор. 101-ят знаеше, че му е забранено да разговаря със затворника на каквито и да било теми, освен свързаните с ежедневната

програма. Той знаеше още, че е длъжен да осигурява на затворника всичко необходимо, да следи за здравето му, да изпълнява всичките му желания или поне ония, които се отнасят до книги, списания и вестници.

Затворникът беше стар и мрачен човек. Независимо от удобствата, режима и прекрасния климат — петдесетте години затвор бяха наложили своя отпечатък.

Положението му се влоши особено през последната, петдесетата година, защото разбра всичко. Разбра, че молбите му до Президента не се изпращат. Разбра, че му е съдено да умре тук, в затвора.

И не можа да се примири с това.

През деня затворникът стоеше заключен. Понеже нямаше право да води никакви разговори с надзирателите, той си налагаше да преглежда списанията и книгите.

А вечер...

Ако 101-ят поне веднъж надникнеше в спалнята на самотника, той би видял и чул странни неща.

Затворникът се разхождаше възбудено из стаята и все нещо си шепнеше.

— Те нищо не разбраха. Ако ме бяха послушали, само за десет години животът на Граунд щеше да се промени. Аз им дадох неограничени възможности. Те не съумяха да надвият собственото си тъпоглавие. Нямам право да допусна моите открития да умрат заедно с мен. И не мога да им ги демонстрирам в цялата им пълнота. Те пак нищо няма да разберат, както не разбраха и тогава, преди петдесет години. Аз съм стар и болен. Но нямам право да умра. Ох, не виждам никаква надежда...

И един ден на затворника му се стори, че е намерил изход...

Според правилника, началникът беше длъжен един път в седмицата да разговаря със затворника. Разговорът не биваше да продължава повече от час. По традиция тези беседи имаха домашен характер. Поднасяха чай, прислугата се оттегляше, а началникът и затворникът оставаха сами.

И ето, 101-ят дойде за една такава беседа.

След няколко общи фрази, разговорът потръгна.

И тогава затворникът каза:

— Започнах вече да се предавам. През тези години работих много, но по всяка вероятност няма да доживея да видя резултатите от моя труд...

— Да, възможно е — отвърна 101-ят. — Моля за извинение, но съм длъжен да ви напомня, че нямаме право да излизаме извън границите на обикновените битови теми.

— О, твърде добре помня това — усмихна се весело затворникът. — Бъдете спокоен, няма да нарушавам правилника.

Той помълча известно време.

— Знаете ли, напоследък се поувлякох в едно малко странно от ваша гледна точка занимание.

— Какво е то? — учтиво полюбопитствува 101-ят.

— Аз... — позапъна се затворникът, — ... аз започнах да пиша.

— Дневник?

— Не — отвърна усмихнато затворникът, — далеч по-лошо. Започнах да пиша фантастични разкази.

101-ят се засмя облекчено.

— Пишете си колкото искате, ако от това ви става по-леко.

— Благодаря ви за разрешението. Но аз се сблъсках с една непредвидена трудност.

— С каква трудност?

— Нужен ми е поне един читател.

101-ят застана нащрек.

Затворникът продължи:

— Бих ви помолил за една дреболия. Прочетете един от моите разкази. Ще ми се да узная вашето мнение.

101-ят се замисли.

— Това би било нарушение на правилника. Аз имам право да прочета само онова, което ще ми предадете в последния ден на моята служба.

— А ако не доживея дотогава? — каза тихо затворникът. — На осемдесет години съм и силите ми ме напускат всеки ден.

101-ят беше весел младеж.

— Съгласен съм — каза той. — Дайте разказа.

Затворникът му подаде тънко снопче синкава хартия.

И 101-ят започна да чете.

Ето какво прочете той.

„Сутринта на 5 юни 2969 година Президентът на Великата Директория преглеждаше, както обикновено, личната си поща. Вниманието му бе привлечено от кратка записка със следното съдържание:

«Настоявам за среща. Става дума за откритие от общопланетен мащаб. Обръщам се към Вас, защото не бива да се губи нито миг.

С уважение: Ург»

Президента нареди да го свържат с просителя. Във видеосферата се появи строен млад човек. Президента завъртя копчето за настройка и лицето се показва в крупен план.

— Към вас се обръща Ург, Президенте. Трябва да се срещнем. Зная колко сте зает, затова ви моля само за двадесет минути. Вие няма да съжалявате за изгубеното време...

— Добре — каза Президента, — днес в 6 часа.

— Едно малко условие — Ург се запъна. — Никакви свидетели от ваша страна.

— А от ваша?

— Ще ми помага само моят асистент. Не мога да мина без неговата помощ. Ще ви демонстрираме някои опити.

— Добре! — и Президента изключи видеосферата.

В шест без четвърт Ург и неговият асистент бяха въведени в кабинета на Президента. Оставиха ги сами. Те бързо монтираха на голямата заседателна маса някаква странна апаратура. На разстояние два метра едно от друго поставиха две полукълба.

Полукълбата бяха съвсем еднакви, всяко от тях имаше радиус около 25 сантиметра. От основите на полукълбата и от полюсите им излизаха дебели кабели, които водеха към две кутии. Върху капака на всяка кутия беше монтиран неговлям пулт.

Помежду си кълбата не се съединяваха.

Точно в шест часа в кабинета влезе Президента. Ург го поздрави и му представи асистента си.

— Аз няма да ви обяснявам нищо. Просто ще ви покажа няколко опита. А след това ще ви разкажа какво може да даде на човечеството моето изобретение.

Президента приближи към масата.

С ловкостта на фокусник Ург вдигна двете полукълба. Под тях нямаше нищо. Той ги върна на местата им. След това отиде до

масичката, върху която имаше кана с вода и чаша. Наля в чашата вода. Повдигна дясното полукълбо. Постави чашата под него. После вдигна лявото. И извади чашата оттам.

Като изпи водата, Ург върна чашата на мястото ѝ.

Президента се усмихна.

— Прилича на цирк.

Ург извади от чантата клетка с бяла мишка.

Постави я под дясното полукълбо.

И веднага я извади от лявото.

Президента мълчеше.

— Да продължавам ли? — попита Ург.

— Не е необходимо. Как наричате това?

— Предаване на материя през разстояние.

— Валидно ли е и в големи мащаби?

— Да.

— Какво може да се пренася по този начин?

— Всичко.

— Как тъй всичко? И... хора?

— Да! — отвърна твърдо Ург.

Великото събрание на учените протече при необикновена обстановка. За първи път в историята на Събранието не беше известен предварително въпросът, който предстоеше да се обсъжда. Не беше известен и докладчикът. За първи път в цялата история на Събранието в залата не бяха допуснати журналисти. За първи път Събранието бе открито от самия Президент на Великата Директория. След кратко встъпление той даде думата на Ург.

Като демонстрира серия опити, Ург доложи кратко:

— Аз назовах своето откритие «Предаване на материя през разстояние». Същността на откритието е следната. Успях да осъществя мигновено преобразуване на материята в поле, природата на което засега не ми е известна. Главната особеност на това поле е неговата способност да се превръща мигновено в материята, която го е създала. Практическата стойност на изобретението е огромна. Пощата, телеграфът, градският, железопътният, монорелсовият, речният и морският транспорт, авиацията — всичко това ще остане само за музеите. Вместо тях ще разполагаме с приемно-предавателни станции от различен мащаб, които с еднакъв успех ще транспортират и стока, и

хора. Една автоматична система за управление ще изключва всяка възможност за грешки. Предлагам като начало да покрием с мрежа от приемно-предавателни станции Южната Федерация. За това начинание ще са необходими пет години. След това ще се прехвърлим и на другите континенти. И след десет години не ще можем да познаем Граунд.

Залата избухна в овации.

Сутринта на 17 юни 2978 година някой си Сленг седеше в работния си кабинет и натисна копчето на едно малко табло, монтирано върху бюрото.

— Днес е седемнайсети юни две хиляди деветстотин седемдесет и осма година — се разнесе безстрастен механичен глас. — В десет часа трябва да отидете в Липс и да участвувате в обсъждането на въпроса за закриване на последния автомобилен път в Северната Федерация.

Сленг погледна часовника. Минаваше девет. «Ще поскитам малко из Липс преди съвещанието» — реши той.

Сленг влезе в ППС, разположена в ъгъла на кабинета, избра нужната комбинация и отпътува.

Отпътува... пак за своя кабинет.

След няколко часа жителите на Южната Федерация, отвикнали отдавна от сензации, купуваха в надпревара извънредното издание на вестниците. Заглавията крещяха:

ДВАМА СЛЕНГОВЦИ!

КОЙ Е ИСТИНСКИЯТ?

СЛЕНГ ПРОТИВ СЛЕНГ!

НАЙ-ГОЛЯМАТА СЕНЗАЦИЯ НА ВЕКА!

СЛЕНГ, ТОВА СЪМ АЗ! — ЗАЯВЯВАТ И ДВАМАТА.

ДОЛУ ППС НА УРГ!

НАЗАД КЪМ САМОЛЕТИТЕ!

ПО-ДОБРЕ ТЕЛЕФОН, ОТКОЛКОТО РАЗДВОЕНИЕ НА ЛИЧНОСТТА!

КОЙ ЩЕ БЪДЕ СЛЕДВАЩИЯТ?

Във вечерните издания на вестниците бе публикувано Постановление на Великата Директория на Граунд. То озадачи мнозина. Ето пълният му текст:

ВЕЛИКАТА ДИРЕКТОРИЯ ИЗРАЗЯВА ДЪЛБОКО
СЪЖАЛЕНИЕ ПО ПОВОД БЕЗПРЕЦЕДЕНТНИЯ
СЛУЧАЙ С ГРАЖДАНИНА НА ЮЖНАТА ФЕДЕРАЦИЯ
СЛЕНГ.

ВЕЛИКАТА ДИРЕКТОРИЯ НАЗНАЧИ
ИЗВЪНРЕДНА КОМИСИЯ ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА
ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ИНЦИДЕНТА.

ВЕЛИКАТА ДИРЕКТОРИЯ ПРЕДЛАГА ТОТАЛНО
ОТКАЗВАНЕ ОТ АПАРАТА НА УРГ. ДО ИЗЯСНЯВАНЕ
НА ПРИЧИНИТЕ ЗА СТАНАЛОТО УЧЕНИЯТ УРГ ДА
БЪДЕ ИЗОЛИРАН ОТ ОБЩЕСТВОТО.

Започнаха заседанията на Извънредната комисия. Със самолет бяха доставени двете станции, станали причина за инцидента. Със същия самолет бяха доведени и двамата Сленговци. Грижливи физиологични и психологични изследвания потвърдиха пълната идентичност на двамата. Комисията не можа да направи никакви други изводи. Апаратите на Ург работеха нормално. Това бе демонстрирано с предаване на предмети и животни на разстояние.

Накрая извикаха Ург пред Комисията. Тя заседаваше в същата зала на Великото Събрание на Учените, където преди пет години Ург изнесе доклада си. Върху демонстрационната маса стояха полукълбата. А от двете страни на залата — приемателно-предавателните станции ППС, станали причина за раздвоението на Сленг.

Ург започна речта си по твърде странен начин.

— Аз мога да си обясня това, което се случи, въпреки че не зная причините за станалото. Като имах предвид консерватизма на хората,

аз умишлено скрих от Събранието същината на моето изобретение. Исках обществото да привикне с ППС, да станат те обикновено ежедневие. И тъкмо вече се канех да открия пред Събранието на Учените пълните възможности на ППС, тази нелепа случайност разклати доверието ви към моите апарати. По непонятни за мен причини бе нарушена системата за обратна връзка.

Ург приближи към масата за демонстрации, извади от джоба си три пакета и ги развърза.

В единия имаше три яйца, във втория — няколко сандвича, а в третия — портокал.

— Това е днешната ми закуска — обясни той.

Вдигна дясното полукълбо и постави под него яйцата, сандвичите и портокала.

Около пет минути бе зает с апаратурата.

След това вдигна лявото полукълбо и извади оттам закуската.

После повдигна дясното. Яйцата, портокалът и сандвичите си стояха там.

Ург спусна дясното полукълбо и вдигна лявото. Отново извади изпод него закуска.

— Ето, пред собствените ви очи аз наруших обратната връзка и сами виждате резултата.

След тези думи той влезе в дясната ППС.

Членовете на Комисията притихнаха.

Вратата на лявата ППС се отвори и оттам излезе Ург.

Отново се отвори лявата врата и отново излезе Ург.

И пак, и пак...

Седем усмихнати Урговци се строиха пред смаяните Членове на Комисията.

Сетне от дясната ППС излезе още един Ург.

— Това, разбира се, е шега — каза той. И като се приближи към лявата ППС, Ург постоя малко в нея, след това излезе.

— Не се вълнувайте — обърна се той към Комисията, — сега ще оправим всичко!

Пред очите на изумената Комисия седмината Ург влязоха един по един в дясната ППС.

— Стига фокуси! — възмути се Председателя на Извънредната комисия. — Ние чакаме от вас обяснения!

— Според мен всичко е ясно — усмихна се Ург. — Аз ви показах какво може да даде на човечеството моето изобретение. Както вече ви казах, при първата демонстрация аз скрих истинската му същност. Това не е предаване на материя на разстояние. По-правилно е изобретението да се нарече «Мигновено синтезиране на материална субстанция при запазване на първоначалния образец». А системата за обратна връзка беше създадена от мен, за да приспособя изобретението си към частния случай на транспорт на стоки и хора.

— Значи посредством обратната връзка вие чисто и просто сте унищожавали оригинала? — попита Председателя.

— Да.

— Но вие сте престъпник! — произнесе студено Председателя на Комисията. — Ние не можем да публикуваме резултатите от работата на Комисията, затова ще ви съдим при закрити врата.

— Аз не съм престъпник, а гений — тъжно произнесе Ург. — Аз мога да облека и да нахраня цялото население на Граунд. Мога да го избавя от тежкия физически труд. Вие искате да ме съдите? Смятате, че съм нарушил вашите закони и вашия морал? Да, аз ги наруших. В интерес на човечеството...

— Млъкнете! — И Председателя на Комисията закри заседанието.

На другия ден по цялата планета започнаха да унищожават апаратите на Ург.

Процесът се състоя след три дни. Към Ург бе отправено обширно обвинение. Основните му точки бяха:

1. ОПИТИ С ХОРА, ПРОВЕДЕНИ В ГОЛЯМ МАЩАБ.
2. БЕЗОТГОВОРНО РЕШАВАНЕ НА ВЪПРОСИ, КОИТО ЗАСЯГАТ ВСИЧКИ, БЕЗ ОБЩЕСТВЕНО ДОПИТВАНЕ.
3. НЕВЪЗМОЖНОСТ ДА СЕ РЕШИ ПРОБЛЕМЪТ СЪС СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА ДВОЙНИЯ СЛЕНГ.

Съдът осъди Ург на доживотен затвор.“

Като свърши четенето, 101-ят помълча известно време.

— Защо ме накарахте да наруша правилника? — проговори накрая той.

— Искам да живея — отвърна просто затворникът.

— Но вие сте вече на осемдесет години — учуди се 101-ят.

— Аз бих могъл да живея, ако ми помогнете.

101-ят погледна часовника си.

— Имаме още десет минути. Можете да говорите открито.

— Аз скрих нещичко от Извънредната Комисия. Скрих го заради себе си. Моето изобретение има още една особеност. Успях да създам запомнящо устройство. То „запомня“ пълната информация за образа и може да го възпроизведе след много години. Разбирате ли?

— Не съвсем — призна честно 101-ят.

— Аз се възползувах от него само един път. Устройството ме запомни такъв, какъвто бях преди петдесет и три години. И може да ме възстанови във всеки момент такъв, какъвто бях тогава. Апаратурата е скрита на сигурно място. Да я пусне в действие може всеки, който знае къде се намира. Този човек трябва да бъдете вие.

— Ще го сторя — каза 101-ят без да се замисли. — Но едва след вашата смърт.

— Съгласен съм.

— А сега на работа. Времето изтече.

— Разчитам на вас — каза тихо затворникът.

Постоял допълнително още пет минути, 101-ят излезе от килията.

На другия ден затворникът беше намерен мъртъв. Не успяха да установят причината за смъртта. Пристигналият набързо Инспектор от Великата Директория запечата всички книжа на затворника.

По време на краткото следствие, проведено от Инспектора, един от служителите в затвора съобщи, че предишния ден 101-ят е прекарал в разговор със затворника пет минути по-дълго, отколкото повелява правилникът...

В осем часа му донасяха закуската.

В девет излизаше на разходка.

От единадесет до два четеше.

В два обядваше.

До четири часа си почиваше.
Вечер преглеждаше пощата.
Вечеряше в осем.
И точно в десет лягаше да спи.
Нищо не можеше да наруши тази програма.
Домът, в който живееше, беше единственият затвор на цялата
планета.
А 101-ят беше единственият затворник.
Той беше млад и весел...

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 11, 12/1969 г.

Разказът е отличен с втора награда на международния конкурс, посветен на 30-годишнината на Ленинския комсомол.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.